
FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

104 SEPTEMBER — OCTOBER 1979

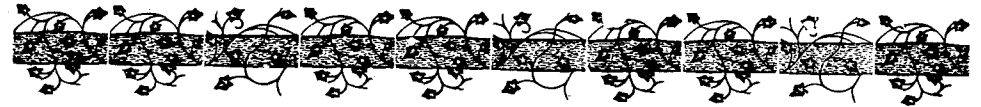
Передплата:	Річна	6.00 дол.
	Піврічна	3.00 дол.

Передплату посилати на адресу:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Мудрість	1
2. Особа	2
3. Всюди з Ісусом	3
4. Христос — усе в усьому!	4
5. Яким мусить бути життя християнина	7
6. Віра і Наука	15
7. Другий прихід Христа	17
8. Крах епохи міфів (3)	21
9. Унікальні чуда Ісуса	26
10. Слово хворобу викликає і лікує	30
11. Немов із казки	31
12. Вересневе	32
13. Українські берези	33
14. Дарунки осіннього лісу	34
15. Звідусіль	35
16. Думки	37

МУДРІСТЬ

Мудрість — багатогранна. Мудра людина знаходить можливості для спілкування з іншими людьми. Вона активна на користь інших, при цьому ніколи не порушує моральних принципів доброчесності чи правильної поведінки.

Нерозумна людина не може знайти дорогу спілкування з іншими людьми. Вона діє для себе тільки, і постійно порушує моральні принципи доброчесності чи правильної поведінки.

Мудрість має ступені в кожній дії безсторонності, і якщо людина вступила до цієї зони безсторонності, і здобула певний досвід у ній, вона буде вертатися до неї знову і знову, аж остаточно закріпиться в ній.

Кожна думка, слово чи дія мудрости оповідає цілому світові про її велику силу. Мудрість — це криниця знання і джерело сили. Вона глибока, об'ємиста, і так точна, що містить у собі найменші деталі, не пропускає найменшого.

Мудрий розум подібний до світу: він тримає всі речі на їхньому місці і в належному порядку, і не відчуває перевтоми. Подібно до світу, він так само є вільний і не знає жодних обмежень; ніколи не розпущений, ніколи не помильний, ніколи не грішний і не потребує каяття.

Коли мудрість осягає людину, людина підіймається і переображується. Вона стає новою людиною, з новими цілями і силами, живе в новому світі, в якому має нову і величну долю.

Д. А.

АПОЛОГІЯ ХРИСТІАНСТВА

Особа

У людині є й інший принцип, який так само далеко виводить її за межі вищого тваринного життя: вона має розумну душу, цебто вона є особою. Це щось специфічно нове в усій області органічного життя. У людині сполучено цілий віт дарів і сил духовної властивості, які, з одного боку, коріняться в чуттєвому організмі, а з другого — зосереджуються в одному у внутрішньому пункті, де все життя утворює внутрішню єдність з собою самою, а саме — особистому "я". Та повнота дарів і сил, які ніби існують навколо цього "я", складають той загальний організм, який і є службовим по відношенню до цієї особи. Це "я" є тим господарем, який у вільній самовладі та у вільному саморозпорядженні керує ними. У ньому людина знаходиться в собі самій, звідси саме вона й заявляє про себе, як така. Виявляють це "я" свідоме мислення та свободна воля.

Людина мислить. Що вона має думки, це є щось божественне в людині. Тварина має відчуття, уявлення, потяг і т. д., але думки, у властивому значенні цього слова, має тільки людина.

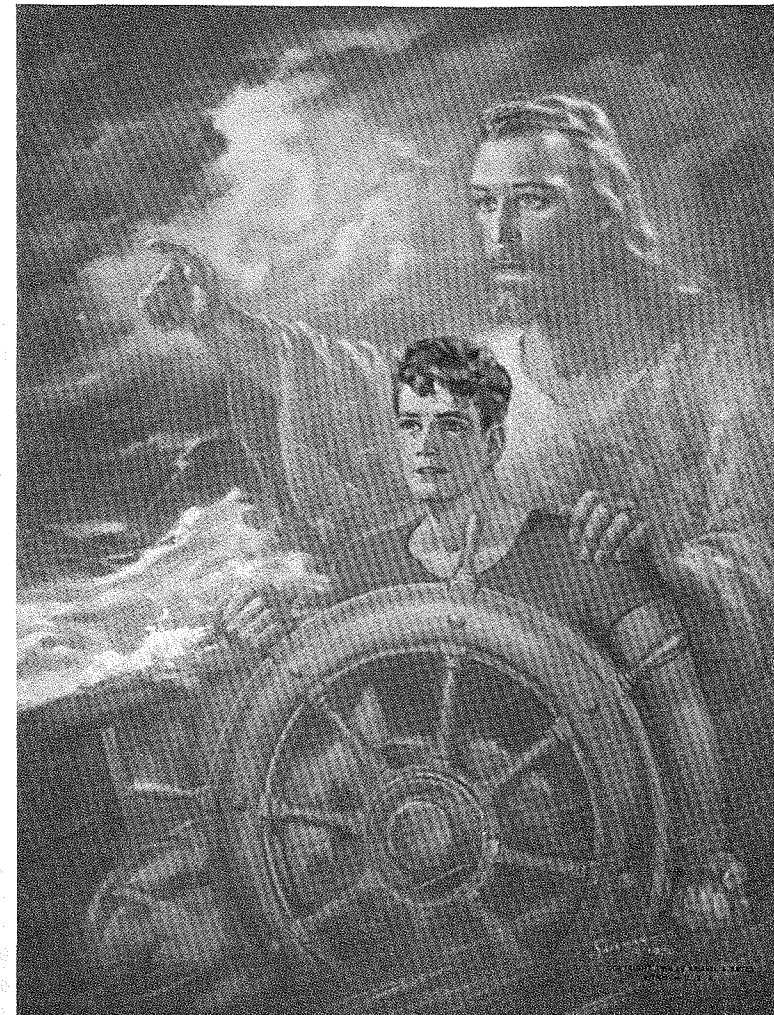
Думка є саме те, що лежить в основі всякого буття, так як вічні думки Бога і знайшли своє самоздійснення у світі. Звідси, в тому

саме і знаходиться деяка богоподібність у людині, що в неї є думки, які вона може здійснювати.

Тому людина має також і мову. Що вона говорить, це є зовнішній прояв того, що вона думає, так як мислення є внутрішньою мовою духа, яка виявляється у слові. Тварини не говорять, бо вони не мислять. Їхня мова є тільки загальним виразом відчуття, так як їхнє розумове життя не виходить за межі відчуття, тоді як людина мислить.

Але мислення людини має не звичайно індивідуальне значення, так як вона носить у своїх думках також і загальні істини. Логічні істини мають загальне значення. Тут людина виходить за межі свого індивідуального життя і підіймається до області загального життя духа, живе ним у своєму духовному житті, мислить його, і виявляє його істинні закони в логічних істинах. Людина мислить про світ ідей, про добро, красу. Вона мислить про Бога, про вічність, і ці думки служать доводом, що вона існує для Бога, для вічності. Вона мислить про себе, і таким чином відтворює своє буття як факт своєї свідомості. У цій свідомості людина розуміє саму себе.

Х. Л.

ВСЮДИ З ІСУСОМ

Всюди я з Ісусом не боюся йти,
Радісно з Ним йтиму до життя мети.
Скрізь мені безпечно, де Ісус мій є,
Вірю: охоронить Він життя моє.

ХРИСТОС — УСЕ В УСЬОМУ!

Як це дивно, що темрява може осліпити людей!

Коли відвідуємо підземні печери, провідники дуже часто вимикають світло, щоб показати туристам, що таке абсолютна темрява, в якій нема найменшого промінчика світла. При цьому вони пояснюють, що довге перебування в такій темряві призведе до осліплення, а більшість людей втратили б здорове мислення.

Не раз, слухаючи таких тверджень у печерних підземеллях, приходило мені на думку порівняти матеріяльне до духовного. Справді, тут є дослівно так само: блукаючи в духовній темряві, люди втратили спроможність бачити, а зокрема, відрізнити правду від неправди, добро від зла, праведність від гріха. Блукання в темряві робить їх духовно сліпими і вони втрачають здорове мислення, чинять гидке, шкідливе й непотрібне в своїм житті.

Господь Ісус Христос сказав: "Я — Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не ходитиме в темряві той, але матиме світло життя" (Ів. 8:12). Слово Боже засвідчує про Христа так: "І життя було в Нім, а життя було світлом людей. А Світло у темряві світить, і темрява не обгорнула його" (Ів. 1:4-5). Ісус є дивне Світло від Світла. Про Нього сказано ще такими словами: "Світло правдиве був Той, що освічує кожну людину,

що приходить на світ. Воно в світі було, і світ через Нього powstaв, але світ не пізнав був Його" (Ів. 1:9-10). Чому ж Господь Ісус Христос, як правдиве Світло, не був пізнаний і не був прийнятий людьми в світі? Чому багато людей вибрали надалі перебувати в темряві? Вони безнастанно говорять, що Бога нема, що душа не має безсмертя. Вони твердять, що є тільки одна сутність — матеріальна, і заперечують існування надприродного. Чому тепер є ще люди, які перебувають у моральній темряві — в грісі, і не хочуть прийти до Христа — до Божого Світла?

Господь Ісус Христос дав на ті питання дуже важливу відповідь. До речі, хто ж інший, як не Бог, Який є серцевидець і знає про все, що є в нашій душі та в нашій думці, міг би дати кращу й докладнішу відповідь? А Він сказав: "Суд же такий, що Світло на світ прибуло, люди ж темряву більше полюбили, як Світло, — лихі бо були їхні вчинки! Бо кожен, хто робить лихе, ненавидить світло, й не приходить до світла, щоб не зганено вчинків його. А хто робить по правді, той до світла йде, щоб діла його виявились, бо зроблені в Бозі вони" (Ів. 3:19-21). Читаючи ті слова, ви напевно сказали в душі своїй: Це є свята правда! Ви дуже праві у вашому мисленні. Погляньте на грішний світ і прислухайтеся до

звідомлень про злочини: Коли їх чинять найбільше? Найбільше злочинів чинять люди потемки, щоб ніхто не бачив, не знав і не чув. Вчинений злочин удень може мати багатьох свідків, але вночі не видно, тому-то не буде кому засвідчити на злочинця перед земним судом.

Але Бог бачить у темряві, бо для Нього ніч, як день, а темрява, як світло. Він знає про всі лихі думки та про злі заміри людини. Він знає про все і одного дня поставить кожного злочинця на Свій справедливий суд. Чи не краще тому вже тепер прийти до Нього — до дивного Світла, і примиритися з всемогутнім і вічним Богом? Чи не краще покинути фальшиві, оперті на особистих упередженнях і на хворобливій, спотвореній гріхом уяві безбожників, твердження, що Бога нема і що Він не буде судити нікого? Тому-то й кажуть вони, що можна жити, як тільки кому подобається! О, як це нерозумно слухати і піддаватися такий безглуздій пропаганді! Чому ж атеїсти в своїх державах мають поліційну систему, щоб виловлювати, судити й карати не лише злочинців, але й також вірних Богові чесних людей?

Справедливий Бог перестерігає всіх грішників перед Своім судом. Погляньте, що каже Бог: "Бо Бог не послав Сина Свого на світ, щоб Він світ осудив, але щоб через Нього світ спасся. Хто вірує в Нього, не буде осуджений, хто ж не вірує, — той вже осуджений, що не повірив у ім'я Однородженого Сина Божого...

Хто вірує в Сина, той має вічне життя; а хто в Сина не вірує, той життя не побачить, — а гнів Божий на нім пробуває" (Ів. 3:17-18, 36). Чи є ви в мирі з Богом? Чи примирилися ви з Ним через Ісуса Христа?

Ісус Христос — це Бог втілений у людському тілі. Дивне народження Ісуса Христа має свою особливу причину. Він, за свідченням Слова Божого, народився від Духа Святого через чисту і непорочну діву Марію. Чому Бог-Отець вибрав такий дивний спосіб народження на цей світ для Свого Улюбленого Сина? Ісус Христос прийшов на землю з незвичайно великою метою — стати Спасителем і Відкупителем упавшого в гріх людського роду. "Бо Того, Хто не відав гріха, Бог учинив за нас гріхом, щоб стали ми Божою праведністю в Нім!" (2 Кор. 5:21).

Щоб бути невинною, непорочною, чистою жертвою за наші гріхи, Він народився не від пожадливості тіла та крові, не від пожадливості мужа, але Він є Однороджений Син від Небесного Отця. Однак, щоб узяти незаражене гріхом людське тіло на себе, Він народився, зачатий від Святого Духа, через непорочну, чисту, покірливу діву Марію, до якої Бог виявив особливу ласку і милість. "Тому-то ввійдючи у світ, Він говорить: "Жертви й приношення Ти не схотів, але тіло Мені приготував... "Тоді Я сказав: "Ось Я йду, — у звої книжки про Мене написано, щоб волю чинити Твою, Боже!" (Євр. 10:5, 7). З того ми бачимо, що ні-

хто з людей не міг спасти сам себе і ніхто інший не міг спасти нас від вічної загибелі. Тільки Ісус Христос, віддавши Себе непорочного, безгрішного і чистого в жертву примирення з Богом й умерши на хресті Голгофи за нас грішних, може спасти кожного, хто вірує в Нього, як у свого особистого Спасителя і Заступника, Який є умилоствленням за гріхи наші та ублаганням за гріхи всього світу перед Отцем Своїм Небесним.

Христос спасає всіх, хто вірує в Нього від щирого серця. Така спасаюча віра в Христа не є тільки знанням про можливість спасіння, але це є повне покладання на Нього. Той, Хто вірить, не може бути пасивний і сидіти спокійно, але, приймаючи невимовний дар спасіння з руки Господа Ісуса Христа, він виходить наперед з простягненими руками, з вдячним серцем і з великим бажанням прийняти Його спасіння та вповні стати по стороні Його. Тільки та віра є правдива, яка підносить людину з темряви життя і переставляє її в Царство дивного світла Христа. Тільки та віра має вартість, яка пробуджує людину з духовного сну і провадить її до світлих і сяйних небесних осель. Тільки така віра є корисна, яка дає душі повне запевнення спасіння і невимовну радість, — віра, яка спонукує людину до свідчення життям і словом, яка береже думки і поведінку в чистоті моральній і святості, яка дає людині силу переносити неможливе і досягати недосяжне.

Спасіння, яке дає нам Христос, є повне, досконале і велике, тому за всяку ціну варто бути спасеним і жити для Нього та для Його слави. Чи є ви спасені Христом? Чи маєте ви певність спасіння у вашому серці через засвідчення Святим Духом?

Господь Ісус Христос є об'явленням і образом живого й вічного Бога. Хто бачив Його, — той бачив Бога. Агностик, або безвірник не може бачити, ані знати Бога, бо тільки чисті серцем будуть бачити Бога, сказав Христос. Але віруючі в Христа, як в Сина Божого, бачать і знають Його, бо Він живе серед них і в них. Він дає всім, хто вірує в Нього, чисте життя, дивне світло, досконалу радість і чудовий спокій. Він благословляє віруючих у Нього в тисячі різних способів, і правдивий віруючий знає, що Ісус є вічно живий, щоб спасати усіх, що до Бога через Нього приходять.

Як чудово свідчить нам улюблений учень Христа: "І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне ласки та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця... Ніхто Бога ніколи не бачив — Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був" (Ів. 1: 14-18).

Прийдіть тому в покорі та в покаянні до Господа Ісуса Христа і віддайте себе Йому для очищення від ваших гріхів. Визнайте Йому всі ваші провини, щоб знайти в Його очах милість й отримати прощення гріхів. Прийміть

спасіння Боже, поки ще є догідний і добрий час, щоб ви не запізнились і щоб день Божої помсти на грішників не застав вас перед Богом грішними і непримиреними з Ним через жертву Христа. А той день, палаючий огнем і сіркою, день страшний, є вже дуже близько.

Подумайте над тими словами, які промовляє Господь через Слово Своє святе: "А тепер — помудрійте, царі, навчіться ви, судді землі: Служіть Господеві зо страхом, і радійте з тремтінням! Шануйте Сина, щоб Він не розгнівався, і щоб вам не загинути в дорозі, бо гнів Його незабаром запалиться. Блаженні усі, хто на Нього надіється!" (Псал. 2: 10-12).

Проф. Т. Гребінка

ЯКИМ МУСИТЬ БУТИ ЖИТТЯ ХРИСТІЯНИНА

(згідно Біблії)

Жодне людське життя не може бути плідотворним, якщо воно не буде мати певної мети, якщо людина не знає, для чого вона живе. Спробуйте навмання запитати кількох осіб, яка мета їхнього життя, і ви будете здивовані тим, що лише деякі з них можуть скласти про це певне поняття і то навіть туманне. Питання про *summum bonum* (верх добра) завжди було найтруднішим

Покладіть і ви на Нього всю вашу надію і прийміть Його, як свого особистого Спасителя від гріхів і від вічної загибелі! Прийміть Його за Господа вашого життя! Зробіть, о зробіть це тепер, поки ще догідний час, щоб ви не запізнились і навіки не пожинали страшних наслідків вашої байдужності та зволікання щодо спасіння вашої власної душі!

Господь є великоласкавий і готовий кожної хвилини прийняти вас і помилувати вас, коли в покорі ви прийдете до Нього і визнаєте ваші гріхи, бо Він сказав: "А того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть". Він не відкине і вас, але з любов'ю прийме і дасть вам дар вічного життя!

для людського розуму. Чому має присвятити людина своє життя? Яка мета його? Навіщо воно дане людині? Ці питання завжди були найбільшою загадкою; стара філософія, середньовічні науки, та й сучасна культура виявились однаково неспроможними відповісти на них.

Жодна людина, жодна книга, за винятком Біблії, не змогли сказати світові, що йому потріб-

но, а тому кожна людина мусила розглядати проблему цю невірною в світлі її власного розуму і розв'язувати її на свою власну руку.

Одна вважає, що література — велика справа, і вирішує присвятити їй своє життя. Вона оточує себе ліпшими взірцями стилю, найбільшими творами літератури і, керована своїм великим шанобством до великих цілей, працює над тим, що вважає головною справою свого життя. Інша вважає, що суспільство є велика справа, і хоче стати суспільною людиною: третя хоче бути діловою людиною, четверта ученим, і кожна прагне до того, що вважає за ідеал життя.

Християнин також мусить мати певну мету та ідеал життя. Мета життя усіх цих людей, можливо, є й великою сама по собі, але не досить велика для нього. Біблія відкриває перед ним таке благородне життя, якого люди не змогли знайти в усій багатій літературі безсмертного минулого. Цілком зрозуміло, якщо християнин побажає, він може стати вченим або діловою людиною, але він прагне ще до більш високого покликання. Він бажає бути людиною по серцю Божому. Бог відкрив таємницю, що була досі невідома філософії. Ідеальна людина (справжній християнин) це "Чоловік по серцю Своему, що всю волю Мою він виконувати буде" (Дії 13:22). І коли суспільний діяч або вчений вважають за потрібне скласти собі програму на короткий період свого трудового життя, яке, на їхню думку, має зникнути у невідомості моги-

ли, тим більше повинен християнин мати план свого довготривалого життя, що перейде у вічність.

Який же має бути план справжній християнського життя? Нам потрібно не лише знати визначення ідеалу, але й мати вказівки, що за ними ми могли б йти. І ми знайдемо і те й друге, коли звернемося до нашого тексту зі слова Божого. "Чоловік по серцю Своему", — ось визначення того, чим повинні бути, "що всю волю Мою він виконувати буде". Ось вказівка, як ми повинні жити й робити. У цих словах і визначення і дороговказ ідеалу життя. В них образ людини по серцю Божому, в них ключ до ідеального життя.

Головний зміст цих слів просто в тому, що мета — творити волю Божу. Але це якраз — велике і дивне об'явлення. Жодна людина не змогла дійти до нього. Двадцять віків воно лежить перед очима світу і однак дуже мало людей знайшли його. Один говорить, що мета життя — самозречення, інший — що це вірність, третій бачить його в тому, щоб виконувати Десять Заповідей, четвертий вказує на Заповіді Блаженства. Один каже, що мета життя робити добро, інший — самому стати добрим... Але мета життя зовсім не в цьому, вона вище всього і включає в себе усе це. Мета життя не в самозреченні, не в вірності, не в дотримуванні Заповідей, — вона просто у виконуванні волі Божої. Вона не є в тому, щоб стати чи бути добрим, і не в тому навіть, щоб ро-

бити добро, а якраз в тому, щоб чинити волю Божу, чи буде це при роботі, чи при втраті або надбанні, в хворобі або видужанні, в житті або смерті.

Це є найглибша концепція, що її Бог дав людині. Великі філософи від Сократа і Платона до Іммануїла Канта дали нам своє окреслення ідеального життя, але жоден з них не досяг такої височини. Кожен з них описав ідеальне людське життя, універсальне життя, як вони називають, життя для наслідування всім людям у всі часи. Але між ними нема і половини такого глибокого, прекрасного і величного, як життя справжнього християнина, що виконує волю Божу.

Саме на цій підставі воно нам здається на перший погляд нездійснимим. Ми відчуваємо себе безпомічними перед такою великою і вічною істиною. Ми, як малі діти, повинні сісти у Його ніг і вчитися. Бог нам дав одну науку: ідеальне життя, втілене у Христі, в живому Слові. Якщо б людина могла наслідувати Христа, її життя було б ідеальним. Але що означає наслідувати Христа? Як це зробити? Чи не буде подібне це на те, коли художника-початківця поставили перед картиною Рафаеля або Мурільйо і сказали йому скопіювати її? Але якраз, як і художник у подібному випадку бере до рук пензлі, полотно і фарби, і як йому час від часу допомагає вчитись чи то своєю вказівкою, чи то мазком свого пензля, так же буває і з учнями у школі Божій. Сам Великий Учитель допомагає

їм, Святий Дух приходить до нас на допомогу. Але високе християнське життя досягти можна не містицизмом. У ньому духовність, нема нереальності. Бог нам дав і другу науку: ідеальне життя, що записане в Слові Божому. Без першої науки ми не могли б повірити у можливість існування такого ідеального життя, а без другої вона нам була б незрозуміла. Тому Бог вказав нам на дві сторони ідеального життя: втілене в живому Слові (цебто Христі), і докладно подане у написаному Слові Божому.

Спробуємо дослідити за Біблією це ідеальне життя і, наслідуючи його в нашому щоденному житті, ми можемо досягти плодотворних наслідків.

Перше, чого вимагає ідеальна людина, це знати, для чого вона взагалі живе. Вона повинна з'ясувати собі розуміння свого існування. Чому вона тут? І Біблія відповідає: "Ось Я йду, щоб чинити волю Твою, Боже" (Євр. 10:7).

Ось чому ми тут, щоб чинити волю Божу. Це мета нашого життя. Мета не в тому, щоб бути щасливим, мати успіх, славу, або робити по можливості добро, або старатися жити чесно. Вона є значно вищою — творити волю Божу. Кожен з нас може сказати одразу, чи правильне наше життя, чи ні, чи творимо ми волю Божу. Ми не маємо на увазі тут діло Боже — проповідувати, учить чи добро діяти, але волю Божу. Людині може здаватися, що вона робить Божу справу, коли вона навіть не чинить волі Його.

Але тешучи каміння та замітаючи вулиці, вона може так само чинити волю Богу, і Богу справу, проповідуючи чи молячись. Питання в тому, чи сполучується з волею Божою наша щоденна звичайна праця? “Я прийшов обміркувати мій шлях”, — ось погляд християнина. “Не шукаю бо волі Своєї, але волі Отця, що послав Він Мене” (Ів. 5:30). Ці слова, що сказав їх Христос, є для кожного з нас дороговказом.

Друге, чого потребує ідеальна людина, це пожива. Одержавши життя, вона повинна одержати й поживу. Яку ж поживу ми дамо їй тепер? Чи буде це знання, багатство, слава, краса, могутність чи істина? Ні, є така пожива, що її мало кому довелося скуштувати, але така чудова та поживна, що всі ті, що раз її скуштували, не захотять іншої поживи вживати. Про неї сказано: “Пожива Моя — чинити волю Того, Хто послав Мене” (Ів.4:34).

Отже, чинити волю Богу — ось для чого живе людина, ось чим вона жива. Пожива. У ній сила, підтримка й харчування. Силу ідеального життя людина черпає з Божої волі. У людини сильна воля, але воля Божа — сила вічна, всемогутня сила. Таку силу одержує людина. Цією силою вона зміцнюється, засвоює її, це її життя. “Не одним хлібом буде жити людина, але також і словом Божим, що виходить з уст Божих”. Лише це може її вдовольнити. Вона хоче творити волю Богу. Ніщо інше її задовольнити не може. Усі знають, що люди страждають від духов-

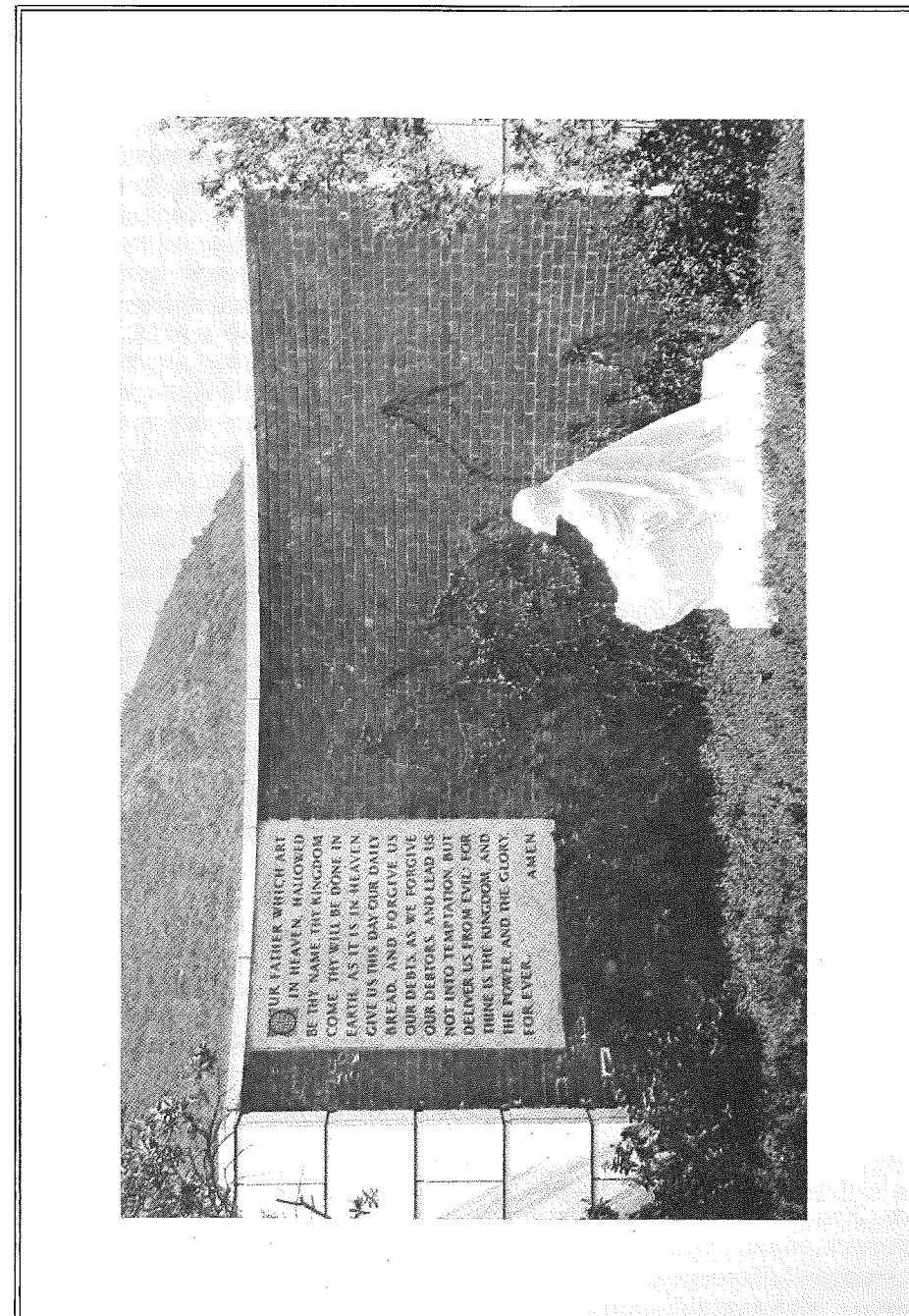
ного голоду, бувають близько духовної смерті. Люди мають різну поживу і напівки, але вони не є духовно поживні. Вони дають задоволення, радість, але не мають поживи для душі, що вічно прагне. Вони мають театри, світські книги тощо, але це не насичує справжнього християнина. “Моя пожива чинити волю Богу”. Воля Божа є вічна пожива християнина. Хіба можна умерти від голоду, маючи таку чудову поживу?

Третє, що ще потребує ідеальна людина — це товариства. Людина не створена для самотності. Їй потрібні друзі. Кого їй можна дати? Чи звернутись до сильних світу цього, щоб вони їй служили? Ні, ідеальна людина не потребує, щоб їй догоджали.

На устах її тремтять слова: “Бо хто волю Мойого Отця, що на небі, чинитиме, той Мені брат, і сестра, і мати” (Матв. 12:50).

Матері! Темна і не радісна стежка вашого життя. А тут ось поруч широкий шлях заборонений. Багато разів гріх спокушав стати на нього, але знаючи, що це гріх, ви йшли попереднім. “Це воля Божа”, — кажете ви. Мужні жінки! Коли б ви чули, що саме тоді, коли ви щось зробили добре, і Ісус це бачив, саме тоді біля вашого вуха нечутний вам голос сказав: “Моя мати!” Ось це потіху Христа — “Мати моя!” Яке чудове товариство для вас! Хіба тоді страшний темний шлях, коли світить Христова усмішка?

Краще ходити в темноті з Христом, аніж одному йти в сяйві від світла світу.

Краще ходити з Ним вірою, аніж йти одному у видінні чи мареві.

Або ось юнак, оточений спокусами. Сьогодні він відчуває сильним себе чинити опір їм, але завтра усі недільні рішення залишають його. Бо що скажуть йому товариші, коли він залишить їхнє товариство? Йому буде недобре дивитися їм у вічі, коли він спробує тримати себе так, як потрібно християнинові. Але що таке приятелі у світі в порівнянні до Христа? Що таке найвірніші та найщиріші друзі перед дорогоцінною і священною дружбою чи приязню Христа? “Хто буде виконувати волю Отця Мого, той Мені брат”.

Моя мати, Мій брат, Моя сестра! Сестри, вам припало на долю проводити тихе життя, життя звичайних справ. Можливо, ви мрієте про більш широке поле діяльності і зітхасте про велике плідотворне життя, подібне до життя тих видатних жінок, що ймення нам усім відомі. Ви можете запитати: Хіба це справедливо все наше існування витратити на такі дріб'язкові щоденні клопотання? Але немає нічого дуже малого чи непомітного, що робиться для Бога. І коли ви у щоденному житті у маленькому куточку з його домашніми справами виконуєте волю Божу, вірте, що ваша непомітна жіноча доля є близькою і дорогою серцю Того, Хто сказав: “Хто буде виконувати волю Отця Мого, той Мені сестра”. Четверте, ідеальна людина (справжній християнин)

має Друга, цебто Христа. Але їй потрібний дар мови, щоб говорити з цим Другом. Вона не може мовчати в його товаристві. Розмова ж з таким Другом (Христом) не просто розмова, бо для неї є найвища назва, це є молитва. Коли прислухатися до молитви ідеальної людини, то безсумнівно вона буде про волю Божу, бо про що інше вона може говорити? Це мета її життя, її пожива, і в цьому її спільність. Кожен знає, про що він буде молитися, кожному пригадуються слова Господньої молитви: “Нехай буде воля Твоя” (Матв. 6:10).

Звернім увагу на слова “Хай буде воля Твоя”. Він молиться про те, щоб чинилася воля Бога. Це зовсім не те, що волю Божу можна перенести, перетерпіти. У цій молитві є актуальність. Це не проста покора, не віддавання себе Божій волі, це є прагнення її виконати. Дуже часто серед нас звучить у деяких людей в цих словах звичайна покора, страждання і пасивність. “Хай буде воля Твоя”, — кажуть вони, зітхаючи. “Нічого не зробиш, з цим доводиться погодитися, бо однак буде так, як цього бажає Господь”. Чи не краще скоритися? Але в покорі такого роду, у цій протестуючій покорі немає належної шляхетності. Молитва ж про волю Божу не є звичайне підкорення силі Божій. Це є прохання про те, щоб сила Бога ще більше проявлялась скрізь, щодо мене та кожного з нас, а також усього світу. Це прохання, щоб всемогутня сила Божественної волі була відома усьому світові, усі-

ма відчувалася, усіма шанувалася.

Таким чином, в ідеальній людини нема більш глибокої молитви, як саме ця. Вона бажала б бути захопленою цією могутньою хвилею Божественної волі, яка безшумно вибігає з вічності і знову ж таки до неї повертається. Єдиною для неї надією на щастя, на плідотворність праці — це приєднати до неї живий потік своєї волі. Деякі християни пропускають нагоду зробити це або лишаються на березі могутнього потоку; але ідеальна людина бажає бути серед цих сил, енергії і могутності, щоб з'єднати свою слабкість з могутністю Божою, свою нікчемність з величністю Бога, щоб одержати силу, енергію і могутність, щоб виконати обов'язок для Господа. Може так статися, що Господь щось зробить з нею, або щось змінить у ній, бо як одне, так і друге в руках Божих. Ось тому єдине піклування людини є бути завжди готовим віддати себе до розпорядження Бога, бути готовим завжди служити Йому.

І слова з Господньої молитви “Хай буде воля Твоя” — це справжнє бажання її серця. Вона не просить ні ложа уквітчаного трояндами, ні шляху устеленого квітами. Вона просить дати їй силу творити волю Божу. Вона не просить ні багатства, ні почестей, ні слави, усі її бажання — це жити свято й виконувати волю Його. Вона не просить, щоб справи її розвивалися, або хоч би йшли гладко. Господь знає, чого їй потрібно і що для неї ліпше. Вона

в усьому покладається лише на Господа. Життя її проходить далеко глибше, далеко від усіх обставин, що так хвилюють світ. І в цьому далеко глибший принцип, аніж жити для себе. Вона лише просить, щоб у її звичайному кругообігові життя не з'явилися бажання супроти бажання “Хай буде воля Твоя”. І кому ці слова будуть постійною молитвою, той зрозуміє, що з усіх молитов, це найцінніша молитва, найближча духові Того, Хто шукав не Своєї волі, але волі Того, що послав Його.

П'яте, ідеальна людина не завжди просить. Блаженство повторювати слова молитви Господньої робить її стан таким, що її уста не можуть говорити інших слів. Мир Божий сходить в її душу і наповнює невимовною радістю. Вона не може більше просити свого Друга і молитва її переходить у хвалу.

З глибини переповненого серця мимоволі виривається пісня. Пошукаймо в Біблії пісень ідеальної людини — цих дивних псалмоспівів! Мисливці, сходячись вечорами, оспівують свої короткі подвиги чи вчинки під час полювання; пастухи у піснях оповідають про левів та ведмедів, що їх вони забили, коли вони нападали на їхні отари. Давид же бере свою арфу і пісня його бринить: “Співами для мене стали устами Твої в домі моєї мандрівки”. Кращої пісні для нього нема. Яка ріжниця з поглядами людей, що вбачають у заповідях Божих щось суворе, холодне. Заповіді Божі — це Його записа-

на воля. Вони не страшні для неї. Вона не боїться суворости їхньої, їхньої величі. "День і ніч я роздумую про закони Твої", — говорить Давид.

Ідеальна людина думає про те, чим ще може вона догодити Господу, що ще може зробити для Нього, нема у неї в житті іншого задоволення. Не говоріть їй про насолоди життя. "Уставами Твоїми тішусь", — ось в чому радість ідеальної людини, ось джерело її насолоди. Хвала — достаток переповненого серця. І предмет хвали вказує на те, чим воно переповнене. Тема хвали ідеальної людини — це воля Божа. У неї нема іншого джерела насолоди. "Твоєю волю чинити, мій Боже, я хочу", — ось єдина її радість, єдина її насолода (Псал. 40:9).

Шосте, ідеальній людині потрібне виховання. Їй треба вчитися. Разом з іншими учнями вона сідає у ніг Господа. Чого вона хоче від Великого Вчителя? "Навчи Ти мене чинити волю Твою, бо ти Бог мій" (Пс. 143:10). Оце справжнє виховання. Така ж була і наука Христова. Велика наука — послух. І ідеальний учень молиться: "Навчи мене виконувати волю Твою". Коли б ще чогось забракло ідеальній людині, Господь передбачаючи, що можуть трапитись непередбачені обставини в житті її, дав їй одну ідеальну обіцянку: "Коли чого просимо з волі Його, то Він слухає нас.. то знаємо, що маємо прохання, які ми просимо від Нього" (1 Ів. 5:14).

Сьоме, немає меж Божого до-

вір'я до ідеальної людини. Що вона просить, Господь знає, що вона просить добре. І Господь керує навіть її проханнями. Через те Господь не обмежує нашої свободної волі. Той, хто чинить волю Його, може просити усе, чого забажає. І в тому, що вона просить, є воля Божа. Нехай вона випробує обіцянку.

У чому справжня суть молитви? Молитва, що Бог почув і виконав, це молитва, що згідна з волею Божою. І тому цілком зрозуміло, чому це так. Воля Божа це те, чого бажає Господь. І Господь бажає, щоб Його воля була виконана, щоб там не було, яких би жертв це не коштувало. Тисячі молитов лишаються невислужаними лише тому, що вони не згодні з волею Божою. Але про що б ми не просили у Господа, якщо наші бажання не суперечать Його волі, ми можемо бути певними, що всі вони будуть виконані. Для справжнього християнина побажати означає одержати. Просити і все одержувати, бажати того, що бажає Господь, молитися разом з Господом, співати хвалу разом з Ним, — яка це велика обіцянка!

Восьме, уявімо собі, що ідеальна людина схоче дізнатися, як довго зможе продовжуватися таке ідеальне життя, життя повної невимовної краси, ангельської чистоти, божественної слави, небесного миру. Їй може здаватися, що воно занадто світле і чудове, а все чудове недовговічне. І коли будь-яка хмарка змогла б затьмарити небо справжнього християнина, то це лише думка, що це

ідеальне життя будь-коли скінчиться. Але Господь у Своєму безмежному передбаченні розсіяв і це побоювання глибоко потішаючими словами, які вчать нас не зупинятися над тимчасовими обставинами, бо наше життя не закінчується на землі, а переходить у вічність: "Хто Божу волю виконує, той повік пробуває" (1 Ів. 2:17).

Нехай же Господь навчить нас такому великому та святому жит-

тю. Будемо завжди пам'ятати великі слова Того, Хто був першим взірцем його, Якого життя було ідеальним життям: "Не кожен, хто говорить до Мене: "Господи, Господи!" увійде до Царства Небесного, але той, хто виконує волю Могого Отця" (Матв. 7:21).

Нехай Господь допоможе нам у нашому житті виконувати волю Його, щоб бути з Ним у вічності, славлячи з усіма святими величне ім'я Його.

ВІРА І НАУКА

Наука раз до Віри
Ось так заговорила:
"Ти, Віро, щось без міри
Так дуже постаріла!

Тепер вже вік науки:
Учися, знай та й годі.
А вірять в різні штуки —
Тепер уже не в моді!

Скажи хоч на остаток, —
Хай знають усі люди:
Звідкіль то твій початок,
І де кінець твій буде?"

"Скажу, — покійно Віра
Їй стала викладати, —
Послухай і будь щира,
І все це будеш знати.

Як я на світ вродилась,
То добре пам'ятаю,
Тоді Адама й Єву
Бог вигнав вже із раю.

Адам і Єва Бога
Очима оглядали,
А Каїн, Сиф і Авель
По вірі Його знали.

Енох мав сильну віру! —
(Таку б всім людям треба!),
Вона переселила
Його живим до неба.

А Авраам по вірі,
(Мабуть, не сподівався),
Любив так Бога щиро,
Що другом Божим стався!

А скільки то Спаситель
Робив чудес, — без міри! —
Усі людські хвороби
Уздоровляв по вірі.

Бо з вірою так добре
На світі цьому жити!
Без віри неможливо
Для Бога догодити!

Ті люди, що по вірі
Живуть і умирають,
Ідуть до неба й вічно,
Немов світила, сяють.

Мене до того часу
Всім вірним буде треба,
Аж поки Свою Церкву
Візьме Спаситель в небо".

“Дозволь мені сказати, —
Озвалася Наука, —
Як хоч про мене знати, —
Мій шлях життя — це штука!”

І зараз стала гордо
Наука говорити:
“То ж я Адама й Єву
Навчила одяг шити!”

І шиють до сьогодні
Усі Адама діти
Костюми, сукні модні,
Щоб наготу прикрити.

Я піднялась до неба
В країнах персів, мідів;
Це я, що збудувала
В Єгипті піраміди.

Я вежу в Вавілоні
До неба спорудила,
Щоб дати людям славу.
Моя була в цім сила!

Це я коня змінила
На паровоз, машину,
Моя рука створила
Літак, комп'ютер, міну!

А атом розщепити —
Хто, як не я, навчила?
Хто може зрозуміти,
Яка то страшна сила?!

Ракети, сателіти,
Що десь в просторах висять...
Це ж я вказала людям
Дорогу аж на Місяць!

Це я, це я — Наука —
Творила дивні дива,

Аби була людина
Весела і щаслива”.

“Послухай но, Науко, —
Знов обізвалася Віра, —
Скажу тобі поправді,
Бо я є завжди щира.

Чи варто в Вавілоні
Цю вежу будувати,
Аби єдину мову
На тисячі міняти?

А в потягах, що їдуть,
Чи в літаках, що линуть, —
Там тисячі щоденно
Калічаються і гинуть!

Про атом тепер кожний
Дрижить, як тільки чує;
Це він, мабуть, доценту
Життя землі зруйнує!

Ну, а комп'ютер славний
Бухгалтерам — страхіття,
Для них він ворог явний,
Бо дав їм безробіття.

Серед своїх досягнень
Ти згадуєш ще міну, —
Вона ж несе людині
Нещастя, смерть, руїну!

О, милая Науко,
Скажу не без причини:
Без Бога ти не зробиш
Щасливої людини!

Віддай себе ти Богу,
Що світ створив віддавна,
Тоді напевно будеш
Велика, сильна й славна!

Адам Штурма

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

(Продовження)

Христос був залишений Своїми учнями, Зах. 13:7, пор. Мр. 14:50 і Мт. 26:31.

Христа били по обличчю, Мих. 5:1, пор. Мт. 27:30.

Христа фальшиво оскаржили неправдиві свідки, Пс. 34(35):11, пор. Мт. 26:59-61.

Христос не відповідав на неправдиві оскарження, Іс. 53:7, пор. Мт. 27:12-19, Мк. 14:61, Ів. 19:9.

Христос був жорстоко побитий, Іс. 53:6, Зах. 13:6, пор. Мт. 27:26, Ів. 19:1-3.

Христос був обпліваний і поранений, Іс. 50:6, Мих. 5:1, пор. Мт. 26:67, Лк. 22:63.

Христос переніс зневагу й висміювання, Пс. 21(22):8-9, пор. Мт. 27:31, 39-44.

Христос був ослаблений, щоб нести Свого хреста, Пс. 108(109):24-25, пор. Ів. 19:17, Лк. 23:26, Мт. 27:31-32.

Христові руки й ноги були прибиті цвяхами до хреста, Пс. 21(22):17, Зах. 12:10, пор. Лк. 23:33, Ів. 20:25.

Христа розп'яли разом зі злочинниками, Іс. 53:12, пор. Мт. 27:38, Мр. 15:27-28.

Христос молився за тих, хто робив Йому зло, Іс. 53:12, пор. Лк. 23:34.

Христа відкинули юдеї, Іс. 53:3, Пс. 68(69):9, 117(118):22, пор. Ів. 7:5, 48, Мт. 21:42-43.

Христові друзі стояли здалека,

Пс. 37(38):12, пор. Лк. 23:49, Мр. 15:40, Мт. 27:55-56.

Христа зневажали, киваючи головами, Пс. 108(109):25, 21(22):8, пор. Мт. 27:39.

Христове розп'яття вчинили видовищем, Пс. 21(22):18, пор. Лк. 23:35.

Христову одягу поділили, а на хитона кинули жереб, Пс. 21(22):19, пор. Ів. 19:23-24.

Христос терпів спрагу, Пс. 21(22):16, 68(69):22, пор. Ів. 19:28.

Христа напували оцтом і жовцю, Пс. 68(69):22, пор. Мт. 27:34, Ів. 19:28-29.

Христос страждав, як ніхто в світі, Пс. 21(22):15-16, Пл. Єр. 1:12, пор. Лк. 22:42, 44.

Христос страждав за гріхи людей, Іс. 53:4-6, 12, пор. Мт. 20:28.

Христос страждав з повнотою терпеливості, Іс. 53:7, пор. Мт. 26:63, 27:12, 14.

Христос був залишений Своїм Отцем, Пс. 21(22):2, пор. Мт. 27:46.

Христос віддав Свого духа Богові, Пс. 30(31):6, пор. Лк. 23:46.

Христос умер на хресті, Іс. 13:12, пор. Мт. 27:50.

Христових костей не ламали, Пс. 33(34):21, пор. Ів. 19:33.

Христос помер з розривом серця, Пс. 21(22):16, пор. Ів. 19:34, (кров і вода є доказом того, що серце мало розрив).

Христос умирав, коли темрява була на землі, Ам. 8:9, пор. Мт. 27:45.

Христос був похований у гробі багатого, Іс. 53:9, пор. Мт. 27: 57-60.

Христове тіло не бачило зотління, Пс. 15(16):10, пор. Дії 2:31.

Христос воскрес третього дня, Пс. 15(16):10, 29(30):4, Ос. 6:2, пор. Мт. 28:6, Мр. 16:6, Лк. 24:46, Дії 2:31.

Христос вознісся на небо, Пс. 67(68):19, пор. Дії 1:9.

Христос сів по правиці Небесного Отця, Пс. 109(110):1, пор. Євр. 1:3, Мр. 16:19, Дії 2:34.

Христос заступається за людей, як Первосвященик, Зах. 6:13, пор. Рим. 8:34.

Христос є "Наріжним Каме-нем" Церкви, Іс. 28:16, пор. 1 Пет. 2:5-7.

Христа шукають народи й на-вертаються, Іс. 11:10, 42:1, пор. Дії 10:45.

Христос послав Святого Духа, Іс. 44:3-4, Йоїл 3:1(2:28), пор. Ів. 7:37-39, 14:26, 15:26, 16:13, Дії 2:7.

Якщо всі наведені пророцтва, а з ними багато інших, сповнилися так дослівно під час Його першого приходу, то що ви думаєте про ще одно пророцтво Старого Заповіту, яке є також дуже сильно стверджене в Новому Заповіті? Ось воно:

Христос прийде знову, Огія (Аггея) 2:6-7, Зах. 14:4, пор. Ів. 14:3, 2 Сол. 1:7-10.

Чи можна легковажити несповненими пророцтвами про другий прихід Христа при такій великій наявності детально сповненого пророцтва про Його перший прихід? Тільки нерозважний читач

може легковажити Боже Слово. Слова Божі не є сказані на марне і не вертаються в порожнє, але виконують Божі бажання (Іс. 55:11). Великої важливості та необхідності вивчення пророцтв про другий прихід Христа за Його Церквою та про встановлення Його Царства ніколи не можна переоцінити. Ми є вже дуже близько до тієї славної хвилини, коли Христос з'явиться на хмарі і покличе всіх, відкуплених Своєю дорогоцінною кров'ю, до Себе, як обіцяв: "А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я — були й ви" (Ів. 14:3).

ПРОРОЦТВО ПРО СМЕРТЬ ХРИСТА

Наука про страждання і смерть Христа на Голгофському хресті займає в Євангеліях особливе місце. Події кількох останніх днів перебування Христа на землі описано обширно. У них з незрівнянною чіткістю підкреслена важливість доктрини окупу людського роду через покриття гріхів кров'ю Ісуса Христа. Ця доктрина займає саме найвизначніше місце в апостольських проповідях, в їхніх посланнях і в книзі Об'явлення. Однак наука про окуп людини від гріха не є тільки новозаповітною доктриною, бо вона простягається провідною темою через увесь Старий Заповіт, починаючи від смерті невинних тварин, які загинули, щоб своєю невинністю покрити наготу гріха Адама та Єви в раю. Перші люди не мали чим заплатити за свій

гріх, щоб окупитися, бо тільки невинний міг дати своє життя в заступничу жертву на окуп, щоб покрити їхній недостаток. Усе приношення жертв у Старому Заповіті — це багатогранні види пророцтв про Христа та про Його окупну смерть. "А все, що давніше написане, написане нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію" (Рим. 15:4).

Але не все в книгах Старого Заповіту — тільки типічна та прообразна наука, бо про заступничі страждання і смерть Христа написано також так дослівно і в такий докладний спосіб, немовби воно сталося вже давно. Деталі опису Його страждань, які передані у проміжку тисячі років до сповнення, є феноменальні, — тільки Бог міг переднакреслити смерть Христа на землі так докладно. Дослівність провіщень і акуратність їхніх сповнень у Христі має незрівнянну важливість для нас тепер, бо вивчаючи пророцтва про другий прихід Христа, ми вже на самому початку мусимо вирішити про спосіб їхнього пояснювання — чи будемо приймати їх дослівно чи алегорично. В світлі дослівного сповнення так багатьох пророчих провіщень про перший прихід Христа на землю, ми мусимо бути дуже обережні по відношенню їх алегоризації або духовного розуміння всього, але мусимо пояснювати їх також дослівно. Заважте, як суворо Христос докоряв Своїм учням за те, що вони не приймали пророцтв Старого Заповіту про Його страждання і

смерть дослівно: "О безумні й запеклого серця, щоб повірити всьому, про що сповіщали пророки! Чи ж Христові не це перетерпіти треба було, і ввійти в Свою славу? І Він почав від Мойсея, і від пророків усіх, що про Нього було" (Лк. 24:25-27).

а. Золота Давидова пісня

Псалом шіснадцятий є дуже гарний, короткий і глибокозмістовний взірєць давньоєврейської поезії. Мало-хто заперимітив би, що він є також великим і важливим пророцтвом про Месію — Господа нашого Ісуса Христа, коли б не його останні три вірші (9-11), в яких провіщено, що Його тіло не побачить зотління.

Деякі юдейські вчені в Писаннях у давніх часах і також тепер старалися доказувати на підставі тих слів, що це тіло царя Давида не зотліло, тобто не обернулося в порошок, але воно знаходиться десь у вигляді закам'янілої мумії. У цей спосіб напевно вірило б багато людей, хоч у біблійному й науковому розумінні скам'яніння тіла — це також зотління, — коли б вони не знайшли свого належного сповнення і пояснення в Христі Ісусі.

Те, що слова того псалма мають важливе месіянське значення, немає найменшого сумніву. По Своїм воскресінні Христос пояснював про це Своїм учням, коли вони йшли з Єрусалиму до Емаусу. Там Він їх навчав про Свою смерть, поховання і воскресіння з усього Писання (Лк. 24:25-27, 44, 66).

Далі, в Слові Божім читаємо про те, як конкретно ап. Петро, за натхненням Святого Духа, під час своєї першої проповіді в Єрусалимі вживає саме цей псалом у дослівному розумінні й цитує його останні вірші (Дії 2:25-28) на доказ того, що Христос мав воскреснути за пророцтвами Писання. У додатку, він цілком упевнено говорить про Давида, як про пророка, який Духом Божим провіщав про смерть і воскресіння Ісуса Христа (Дії 2:25, 29-32). "У передбаченні він говорив про Христове воскресіння, що "не буде zostавлений в аді", ані тіло Його "не зазнає зотління" (Дії 2:31). Така велика евіденційна сила була в його словах і в ясності аргументу, що після його проповіді на вернулося до Господа Ісуса Христа душ тисяч зо три.

Ап. Павло ще сильніше засвідчив про месіянське сповнення того псалма (Дії 13:35), коли промовляв у Антіохії Кіпрійській. Тут він навіть цілком одверто заперечив ідею того, що в псалмі мовиться про нетлінність тіла Давида. "Бо Давид, що часу свого послужив волі Божій, спочив і злучився з отцями своїми, і тління побачив" (Дії 13:36). Отже, коли б навіть тіло Давида

скам'яніло, воно, за його словами, перейшло процес зотління. Про Господа Ісуса Христа він каже за натхненням Святого Духа так: "Але Той, що Бог воскресив Його з мертвих, тління не побачив" (Дії 13:37), бо Він воскрес у новому нетлінному, славному й духовному тілі (1 Кор. 15:42-44), як "первісток серед покійних" (1 Кор. 15:20).

Тому, якщо три останні вірші того псалма є пророцтвом про Христа, то й увесь псалом мусимо прийняти в месіянському розумінні. Отже тут є велике провіщення Давида про Христа — Месію, Який прийшов у цей світ, постраждав і помер за наші гріхи за Писанням, був похований і воскрес з-поміж мертвих у нетління за Писанням.

Справді кожне слово, кожне речення і кожна думка Псалмця того псалма набирає іншого, дивнішого й повнішого значення, коли чуємо їх, як із уст нашого Господа. Спробуйте тому перечитати той псалом від початку до кінця й постарайтеся збагнути значення кожного слова, як його промовляє Сам Господь Ісус Христос.

(Далі буде)

В. Домашовець

Нема темряви, що не щезала б при світлі сонця; нема смутку, що не зникав би при думці про Господа.

Найбільша небезпека для віруючого — його власний сумнів.

Чому люди так люблять вивчати своє минуле, свою історію? Певно, тому ж, чому людина, що спіткнулася з розгону, любить, підвівшись, оглянутися на місце свого падіння.

Крах епохи міфів

3.

Зусилля миру

Князь миру
біля дверей ООН.

Сучасна світова ситуація вповні виправдує порівняння її до бурхливого моря. З кожним роком хвилі його все міцніше вдаються в основи життєвого ладу і залишають по собі все більші сліди руїни. Для голуба миру, як колись для голуба з Ноевого ковчега, не знайти потрібного місця для спочинку.

Там, де ще вчора життя виглядало тихим, стабільним і мирним, сьогодні все обертається у вихрі ворожнечі і знищення. Гинуть надбання культури і цивілізації, спричинюється психічний і духовний розлад, шириться хаос деморалізації. Дивлячись на міжнародний безлад, деспотичне свавілля, на загрозливе потрясання нуклеарною зброєю, ми поступо-

во усвідомлюємо, як далеко наш прогресивний вік відхилився від тих шляхетних ідей побудови ідеального суспільства та рівного доступу до щастя, що ними мала розпочатись проголошена нова ера.

Певна річ, зло, в тій чи іншій формі, постійно втручається до людської історії. Проте з таким масовим явищем потоптання людини і жертв, як у нашому віці, людство зустрічається вперше.

Тому мир, справжній мир, чи не найпекучіша і постійна проблема всього людства. Тому постійно стоять питання: жахи війни, взаємознищення, руйнування, нещастя, ненависть — доки це матиме місце між народами? Чи ж не досягло свідомості людини переконання, що це негідно роду людського?

Вічний мир, як бажаний спочинок, постійно приваблює втомлене людство. Протягом віків докладаються зусилля, щоб знайти спільну дорогу до нього. Були моменти, коли здавалося, що підійшли впритул до заповітної мети, аж вона, ніби марево, знову відсувалася на недосягальну відстань, і все треба було починати знову.

Ще в 1713 році абатом Сен-П'єром була зроблена перша спроба знайти формулу для врегулювання міжнародних конфліктів мирною дорогою. Він запропонував Проект постійного миру в Європі. Правителі того ча-

су ознайомилися з Проектом, у більшості з ним погодились, проте не дали йому практичного ходу.

Подібна доля спіткала згодом План всесвітнього і постійного миру, що його підготував Єремія Бентан у 1789 році.

Тема миру займала і відомого філософа Іммануїла Канта (1724-1804). Він опрацював свій власний Проект. Докладав зусиль до його ефективності. Справа ж миру так і не поснулася вперед.

Очевидно, під враженням наполеоновських війн і жахливого на той час воєнного розбою, посилюється тривога перед небезпекою нових авантур та ставиться конкретніше питання миру. З цією метою в 1856 році була скликана в Парижі світова конференція. Представники держав схвалили мирну угоду та авторитетно скріпили її своїми підписами. Тоді у 1885 році скликається знову конференція, яка схвалює другу мирну угоду, знану під назвою Берлінського Акта.

Протягом наступних років рух за мир набирає світового значення. На Мирну конференцію, скликану в Гаазі у 1899 році, прислали своїх представників двадцять шість країн. Наступного року там само був організований Міжнародний Суд, до об'єкту якого входило поладування всіх міжнародних спірних питань.

У 1907 році сорок чотири країни прислали туди своїх представників для опрацювання плану по збереженню миру. Конфе-

ренція відкрилась пишню і врочи-сто. Здавалося, що це достатня сила, щоб стримати будь-який замах на мир. Недивлячись на це, людське неспокійне море по-давнім хвилювалось.

Державні представники знову з'їхалися на мирну конференцію в 1914 році. Ще провадилися дебати учасників конференції, як пролунав постріл Сараєвського вбивства, а тоді загриміли гарматні вибухи, сповіщаючи світ, що замість плеканих надій на мирне і спокійне життя, розпочалась кровопролитна Перша світова війна. Усі добрі бажання миру, вся праця мирних конференцій, усі мирні угоди, під якими стояли підписи державних діячів, — усе це перекреслила і змішала з вогнем та кров'ю смертоносна зброя.

Фіаско мирних заходів, безперечно, внесло велике розчарування, проте не відбилося на пошуках нових мирних доріг дипломатичними колами. У 1919 році на Паризькій мирній конференції прийнято ухвалу про створення Ліги Націй. Статут цієї міжнародної організації підписали сорок чотири держави, в тому числі 31 "первісним членом" Ліги — союзниками у війні проти німецького блоку — і 13 державами, що не приймали уділу у війні. Статут Ліги Націй передбачав відстоювання миру, обмеження озброєнь, запобігання агресій і т. д.

У 1920 році вже існує Постійний Міжнародний Суд. У 1927 році Ліга Націй приймає врочи-сто резолюцію, що всі війни за-

войовницького характеру назавжди забороняються. У 1928 році на Паризькій мирній конференції підписами 59-ти держав стверджено відмову від війни.

По цьому була підписана угода в Локарно, угода Келлога, відбулися три Пан-Американські конференції, угода по обмеженню морських озброєнь, була створена Початкова Комісія по загальному роззброєнню в 1929 році, угода про зменшення морських озброєнь у 1930 році. У міжнародних взаєминах всю атмосферу просякали розмови про мир. Здавалося, не було на світі сили, що відважилася б думати про агресію. Рух за мир торжествував! Цивілізація перемагала!

Аж настало фатальне 1-ше вересня 1939 року. Напад Німеччини на Польщу захитав до самої основи фортецю миру. Друга світова війна залишила Лігу Націй у непоправній руїні. У квітні 1946 року на спеціально скликаній Асамблеї Ліги ухвалено рішення про розпуск Ліги Націй.

Капітуляція агресивного блоку і закінчення Другої світової війни ще не означало, що відтепер світ може спочивати на лаврах перемоги. Нікому не було таємницею, що переможці у своїх планах щодо сфер впливу та своєї ідеології знаходились на далеких протилежних полюсах. Важкий досвід війни вимагав негайних заходів по закріпленню бодай відносної форми миру. 24 жовтня 1945 року саме з такою метою набирає чинності рішення Сан-Франціської конференції про створення Організації Об'єд-

наних Націй. Представники 50 країн затвердили Статут організації, завданням якої є підтримання міжнародного миру і безпеки народів та розвиток мирного співробітництва між усіма країнами.

На сьогодні до складу Організації Об'єднаних Націй входять сто п'ятдесят одна країна. Головний осідок її в Нью-Йорку, на березі Іст-рівер ("Східна ріка"). В усіх відділах цієї установи зайняті працею 44 000 службовців. Річний бюджет складає 2,5 мільярда доларів. Покривається він внесками у такій пропорції: ЗСА — 25% (600 мільйонів доларів), Англія, Франція, Німеччина, Японія — по 5-6%, СРСР — приблизно 13,5%, а інші 143 країни разом взяті — лише 23%.

Що ж стосується права голосування, то ЗСА мають один голос, тобто нарівні з такою карликовою країною, як Сейшельські острови, що нараховує 50 000 мешканців, чи острів Маврикій із ще меншою кількістю населення. Протягом свого функціонування ООН сприяла розв'язанню не однієї міжнародної кризи, проте до рівня покладеного на неї завдання так і не підійнялась. У найгостріших міжнародних проблемах дух роз'єднання викликає постійні дипломатичні дуелі та в більшості зводить ефективність мирних заходів до накладання вето.

І не дивно, адже за сучасною термінологією, члени ООН класифікуються на держави, наддержави, супутники, попутники, на політичні блоки. Боротьба за сфери впливу, не говорячи вже про

дипломатичну і моральну етику самих державних представників, підірвала довір'я до того, що цей міжнародний форум спроможний справедливо регулювати міжнародні справи. Поруч існування ООН постійно точаться більші і менші війни, сильніші держави втручаються до внутрішніх справ слабших, діє організований тероризм, розпалюється ненависть. Справді, не стільки авторитет ООН охороняє світ від третьої світової війни, скільки страх перед світовим катаклізмом.

Само собою зрозуміло, при існуючих темпах розмноження зла годі світові чекати добра. Сіана старанно класова ворожнеча не вродить миру. Дипломатія з позиції сили обірве одного дня натягнену волосину, на якій висить Дамоклів меч, і світ болюче відчує гострість його вістря.

Чого ж людям не вистачає для бажаного вічного миру? Де причина зачарованого кола війни і миру?

Пророцтва Святого Письма прямо попереджують, що людство, йдучи слідами зла, піде по похилій площі заколотів, міжусобиць і війн. Боротьба стане характерною рисою такого суспільства, як написано: "Уста їхні повні прокляття й гіркоти! Швидкі їхні ноги, щоб кров проливати, руїна та злидні на їхніх дорогах, а дороги миру вони не пізнали! Нема страху Божого перед очима їхніми" (Рим. 3:14-18). Аж дійде до страхіть так званої Армагеддонської війни.

Уся та нищівна зброя, що винайшов і винайде охоплений злом людський розум, готується на визначений час, аби у своїх власних діях злочинці отримали належну відплату за свою злочинність. Апокаліпсичні картини цієї передостанньої в історії битви навіть в образних виразах разючі: "І бачив я одного ангела, що на сонці стояв. І він гучним голосом кликнув, кажучи до всіх птахів, що серед неба літали: "Ходіть, — і зберіться на велику Божу вечерю, щоб ви їли тіла царів, і тіла тисячників, і тіла сильних, і тіла коней і тих, хто сидить на них, і тіла всіх вільних і рабів, і малих, і великих" (Об'яв. 19:17-18).

Така протверезуюча пересторога для тих, що покладаються на власні зусилля в досягненні миру.

Справжній мир — це не тільки організація для підтримки миру, це не тільки врочисто підписана угода.

Мир — це, насамперед, якість душі, плід Духа, характерна риса Бога. Мир — дар Божий. "Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ", — сказав Господь Ісус Христос (Ів. 14:27). І коли джерело Божого миру проб'ється в людських серцях, тоді попливе могутній потік вічного миру.

Така Божа дорога стати нам людьми миру.

(Далі буде)

І. Беркута

Стрижуть вселетня Самсона.

УНІКАЛЬНІ ЧУДА ІСУСА

11.

Як богонатхненні книги Нового Заповіту були вже закінчені й новозаповітний канон був закритий, серед людей позосталось ще багато інших книг, а навіть появилися нові, які на вигляд були подібні до Євангелій, до кн. Дії Апостолів, до апостольських послань, а деякі з них були навіть підробкою кн. Об'явлення. Проте вони не ввійшли до канону Нового Заповіту, бо не були Богом натхненні книги і не мали на собі аprobanteї печатки Святого Духа, отже не були Святим Письмом. Це були т. зв. апокрифічні книги новозаповітних часів.

Книги Біблії мають Божеський авторитет, вони є Словом Божим — авторитетним Святим Письмом, тому й написано про нього так: "Все Писання Богом натхненне, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в справедливості, щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова" (2 Тим. 3: 16-17).

Після закінчення апостольського періоду християнської Церкви надприродні евіденційні чуда перестають появлятися, а для керування в усіх справах життя для кожного віруючого позосталися лише Святий Дух — Утішитель, для постійного перебування в Христовій Церкві та в віруючому; Слово Боже — Біб-

лія, як найвищий, непомильний і незмінний авторитет у справах віри й поведінки віруючих і для керування діяльності Церков; духовне новонародження кожного правдивого віруючого в Господа Ісуса Христа, як чудо надприродної переміни особистості та характеру людини — особиста евіденція сили надприродної дії в серці людини; та Христова Церква — живий Храм Божий на землі, — таїна Царства Небесного, захищеного в серцях віруючих людей на землі.

Чуда, як евіденційні надприродні діла Божі серед людей, перестали бути потрібні для віруючих, а ще менше потрібні були вони для невіруючих. Зо Слова Божого ми бачимо, що в більшості випадків надприродні чуда для невіруючих були причиною затвердіння їхнього серця (як у Єгипті, а зокрема по відношенню до фараона), або були також небезпечні (як це сталося по відношенню до ап. Павла та Варнави після uzдоровлення кривого на ноги від народження в Лістрі, Дії 14:8-18). Чуда перестали ще з тієї дуже важливої причини, що їх можна підробляти. Відомо, що спритні маги і спіритисти за допомогою злих духів можуть чинити неправдиві чуда. Люди, повіривши неправдивим, підробленим чудам, могли б вірити вся-

кій неправді. Тому Бог залишив для віруючих Своє незмінне й непохитне Слово Боже — Біблію, яка вказує на Христа — Спасителя грішників.

Найбільшою евіденцією дії надприродної сили для віруючого і для світу є чудо надприродної переміни особистості і характеру людини, і то зо злого на добрий, при новонародженні; наочність того, що життя віруючого від тієї хвилини стає світлом для світу та сіллю землі; особиста сила для пристосування ідеальної науки Слова Божого — Біблії до життя віруючої людини; велика любов до Господа Ісуса Христа і вірність Йому навіть під час жорстокого переслідування і мученичої смерті; чистота життя в думках, почуттях, бажаннях і поведінці правдивого віруючого; сила перемоги проти спокус і проти гріха; сила ефективного свідчення про Христа; сила витривалості в стражданнях за Христа й за любов до Нього; сила молитви та правдивої спільності з Богом. Тому протягом усіх сторіч існування Христової Церкви найкращі й найуспішніші проповідники Христової Євангелії ніколи не вживали за евіденцію для збудження або підкріплення віри в своїх слухачів якісь свої особисті духовні видіння, сни, внутрішній голос, чинення чуд тощо, але за основу своєї ефективної проповіді вони завжди вживали тільки Слово Боже. Біблія для них є найвищим авторитетом і найкращим засобом проти невірства людей: "Так написано!" Прповідник, який користується прикла-

дами й оповіданнями з життя, а не Словом Божим, вичерпується передчасно, бо, вичерпавши запаси своїх прикладів, мусить вживати чужі. Хто ж проповідує Слово Боже, той має незмірну криницю правди Божої до своєї диспозиції, — його слово завжди свіже, нове, живе і будуюче. Люди, які слухають Слово Боже, збудовуються духовно, підкріплюються в вірі, краще розуміють справи Божі й пізнають Божу волю. Хто ж слухає байок, той відвертається від правди, неспроможний розуміти глибин Божих, хиткий у вірі та непевний щодо спасіння свого.

У часах, коли не було можливості поширювати Писання, коли маси людей не вміли читати ні писати, самотнім засобом передавання спасенної вістки було мовлене слово, але його потрібно було підтвердити — слово мусило сповнитись доказом, який мав надприродне походження, бо тільки такі евіденції могли мати силу засвідчення, до яких признався і підтвердив Сам Бог, — це люди шанували і приймали.

Але настали часи, коли люди навчилися писати не лише на камінних плитах, але й на пергаменті. Книги можна було помножувати переписуванням і переносити з місця на місце. Хто знав письмо, міг узяти книгу і перечитати її кожного разу так само, без змін, як було написано, й звернути увагу читачів до авторитетного запису даної вістки. Біблія була такою книгою, даною нам від Бога через Його вірних мужів. Її вістка вказує на

Господа Ісуса Христа, як Спасителя грішних людей, Який прийшов у цей світ, умер за наші гріхи на хресті, був похований і третього дня Він воскрес з-поміж мертвих, вознісся на небо й одного дня прийде судити живих і мертвих.

Хто повірить цій вістці Христові Євангелії й у покаянні віддасться Христові, той особисто отримує надприродну евіденцію — звільнення від вини, очищення від гріха, новонародження, і стає у внутрішньому чоловікові новою людиною, отримує запечатання Святим Духом, Який поселяється в його серці. Цю надприродну перемену не лише переживає віруючий у суб'єктивний спосіб, але об'єктивно її бачать також інші люди, навіть невіруючі й противники Божої правди, бо та переміна виявляється назовні в новій мові, в нових бажаннях, в новім спілкуванні, в новій поведінці, в нових вчинках і в нових виборах доріг життя. Людина стає іншою, кращою, приємнішою, а різницю видно виразніше й чіткіше між станом, коли людина вела неморальне гріховне життя перед наверненням до Христа.

І все це надприродне чудо новонародження людини стається за Писанням і за вірним передаванням його людині. Христос шанував Писання, цитував його часто і закликав усіх досліджувати його, бо воно свідчить про Нього: “Дослідіть но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, — вони ж свідчать про Мене! Та до Мене прийти ви

не хочете, щоб мати життя” (Ів. 2:39-40). Тому-то й проповідник, який шанує слова Господа нашого Ісуса Христа, має більший і триваліший успіх у праці для Нього. Хто ж покладається на силу інших евіденцій щодо віри в Бога, той не має міцної основи. “Настане бо час, коли здорової науки не будуть триматись, але за своїми пожадливостями виберуть собі вчителів, щоб вони їхні вуха влещували. Вони слух свій від правди відвернуть та до байок нахилияться” (2 Тим. 4:3-4). Слово Боже каже всім проповідникам Христові Євангелії, “що єпископ мусить бути бездоганний... що держиться вірного слова згідно з наукою, щоб мав силу й навчати в здоровій науці, й переконувати противних” (Тит 1:7, 10). Філософія мудреців цього світу, людські здогади, хибні теорії та гіпотези вчених по відношенню до Бога та духовних справ є ніщо інше, як полова, через які люди не спасаються і не збудовуються духовно. Так само людські видіння, сні, оповідання з пережиття тощо не мають в собі Божественної сили на спасіння, і Слово Боже говорить про них так: “Я чув, що говорять пророки, та як вони в Моє ім'я неправду пророкують. Вони говорять: Я бачив сон, я бачив сон! Чи довго ж воно ще так буде в серці пророків тих, що пророкують лож, що пророкують оману свого серця? Невже ж у них на умі, своїми снами довести Мій народ до того, щоб забув Моє ім'я, так як отці їх позабували Моє ім'я задля Ваала? Пророк,

що бачив сон, нехай же й оповідає його за сон, а в котрого Моє слово, той нехай переказує Моє слово вірно. Хіба ж полова й чисте зерно все одно? — говорить Господь. Хіба ж Моє слово не походить на огонь, — говорить Господь, — і не pomoже молот, що розбиває скелю? Тим же то встану я на пророків, — говорить Господь, — що один в одного крадуть слово Моє. Ось, Я — на пророків, — говорить Господь, — що крутять своїм язиком, а говорять: “Він сказав!” Я на пророків неправдивих снів, — говорить Господь, — що розказують їх, і зводять з ума люд Мій своїми брехнями й оманом, на тих, що я не посилав їх і не давав їм наказу, й що з них нема ніякої користи народові цьому, — говорить Господь” (Єр. 23:25-32, Куліш).

Не раз можна зустрінутися й у наші часи з людьми, які вірять у свої сні, немовби вони мали пророче значення, але їхнім снам дуже легко встановити зв'язки з особистими переживаннями. Безсумнівно, що майже всім людям сняться сні. Це психічне явище є спільним пережиттям для усіх людей, бо душа людини не спить уночі, спить тільки тіло, душа ж переживає надалі все те, що діялося за дня або що ховається у підсвідомості людини. Тому найчастіше сні мають щільне співвідношення з людською підсвідомістю, а не з Божественним об'явленням.

Правдиві чуда uzдоровлювань відбувалися найчастіше особисто, в укрятті, а не в присутності ве-

ликих мас людей, свідків того чуда. Христос чинив свої чуда уздоровлювань найчастіше на самоті, без масової присутності людей. І тепер правдиві чуда уздоровлення або об'явлення проводу Божого для людини, як відповідь на гарячі молитви віруючих, відбуваються або поволі, як процес лікування, або без масової присутності людей, бо вони не є прилюдно евіденційні чуда для викликання віри в людях. Справді, найкращі Божі слуги не є звільнені від арештів, в'язниць, тортур, судів, побоїв і смерті; їхні страждання і мученича смерть є найкращим свідченням для невіруючих суддів і катів про Бога та про Його силу зберегти своїх вірних від упадку й від зневіри в Бога. Найкращі віруючі, щиро віддані Богові, вмирають протягом усіх віків аж донині у стражданнях від різних недуг без надприродного уздоровлення їхнього тіла; коли б чудами уздоровлювання віруючих Бог мав спасати невіруючий світ, то хворі тілом віруючі були б найкращим знаряддям у руках Божих для навертання грішного світу, але так не є. Найкращі проповідники в усіх часах християнства мали в певних періодах свого життя і служіння Богові щільно закриті двері для проповіді Христові Євангелії, а навіть перешкоди поставлені самим сатаною (Рим. 1:13, 1 Сол. 2:18).

Тому, як бачимо з історії християнства й з досвіду різних християнських деномінацій нашого часу, усі претензії на спеціальну дію надприродної сили чи то

в баченні видінь, чи в отриманні спеціального пророчого слова, чи в уздоровлюванні недужих, або навіть у поразці сатани, зводяться до нічого іншого як особистих амбіцій, духовної гордості й самопідвищення перед людьми, чи то одиниць чи груп. Правдиво віруюча людина, відроджена від

Бога, шанує Бога, шанує Його Святе Слово — Писання, і шанує Його твориво — людину, а тому буде боятися Господа, щоб своїми неправдивими снами чи фальшивими чудами обманювати людей, створених на Божий образ і на Його подоби.

(Далі буде)

Наше здоров'я

СЛОВО ХВОРОБУ ВИКЛИКАЄ І ЛІКУЄ

З давніх-давен медицина тримається, так би мовити, на трьох китах. Це — ніж, трава і слово, тобто скальпель хірурга, фармацевтичні препарати і словесний вплив лікаря на психіку хворого. Про лікувальну силу слова знали ще задовго до того, як в окрему галузь виділилася психотерапія. Різні люди, як відомо, по-різному ставляться до свого захворювання. Дехто, навіть будучи серйозно хворим, недооцінює складність свого стану і цим завдає собі чималої шкоди. Інші ж, навпаки, надзвичайно гостро сприймають бодай незначне відхилення від норми і вважають себе серйозно хворими, хоча для цього нема аж ніяких підстав. Ось тут і має вирішальне значення тактовне, спокійне і водночас тверде й наполегливе слово лікаря, який пояснює хворому, в чому полягає його помилка і чим загрожує недооцінка чи переоцінка хвороби.

Та інколи необачне слово чи тривожний погляд лікаря, медсестри, незрозумілий термін викликають у хворого тривогу, яка може стати причиною так званих ятрогенних захворювань, ятрогенії (цей термін походить від грецьких слів "іатрос" — лікар і "геннан" — породжувати). Ятрогенії нерідко спричиняють нові хворобливі відчуття, які, зрештою, створюють дуже перекональну картину самостійного захворювання. Тут ми маємо справу з так званим самонавіюванням (або автосугестією). Побоювання за своє здоров'я, недовірливість і справді погіршують самопочуття людини. А хіба ви не зустрічали людей, які, почувши від знайомих: "Щось вигляд у вас сьогодні поганий" або ж дізнавшись, що хтось захворів, вишукують у себе симптоми тих самих захворювань і — о, жах! — таки знаходять: починає боліти голова, колоти в грудях, німіють ру-

ки; у справді хворих людей загострюються шкірні захворювання, гіпертонія тощо.

У світлі вчення І. П. Павлова про вищу нервову діяльність стає зрозумілим механізм виникнення хвороб, які розвиваються в результаті необачного слова і самонавіювання. Слово справляє фізіологічний вплив на головний мозок, завдяки чому в певному пункті його кори виникає тривале збудження. Збуджена ділянка мозку знову і знову надсилає команди "підпорядкованим" клітинам, і ті негайно розпочинають (і тривалий час ведуть) самовіддану боротьбу проти ворога, якого, по суті, немає; через це і з'являються певні симптоми захворювання, котре людина сама собі навіює. Слово, як підкреслював І. П. Павлов, "...є такий самий реальний подразник, як і всі

інші, але разом з тим і такий багатоохоплюючий, як ніякий інший... Слово всі їх сигналізує, всі їх замінює, а тому може викликати всі ті дії, реакції організму, котрі зумовлюють ці подразники".

Слово викликає хворобу — але слово ж її і лікує. Тактовно, але наполегливо роз'яснює лікар своєму пацієнтові причину недуги, чим знімає нервову напругу і створює передумови для одужання. Отже, тут слово справляє лікувальний психотерапевтичний ефект. Цілком природно, що після цього хворий, напруживши свою волю, за допомогою самонавіювання і словесного навіювання з боку лікаря мобілізує сили свого організму на боротьбу з хворобою — і одужує.

В. А.

У світі цікавого

НЕМОВ ІЗ КАЗКИ

Окунь, можливо, в Україні найпоширеніший. Важить він близько двох кілограмів, довжина — до півметра, спина його озброєна великими і міцними голками. Ікра окуня має величезну кількість яєчок. Подибували невеликих рибинок, які метали їх майже двісті п'ятдесят тисяч.

Та чи всім відомо, що рідний брат окуня вміє повзати й сушею. Щоправда, таких екземплярів на терені України не зустрінеш. Їхня батьківщина — Індія та острів Цейлон. У цих районах вода в

озерах та річках спадає так низько, що здавалося б, годі й думати про збереження рибних запасів.

Але окунь не розгубився, знайшов вихід із жахливої катастрофи у своєму обійсті. Коли ще хоч трохи дно водойм вологе, він мужньо тримається свого куточка. Та ось безжальне сонце висушило все до краплини, — русла річок, дно озер покрякали одні лише тріщини. Окуневі — безвихідь. Тоді він, керуючись інстинктом самозбереження, виповзає з дна і мандрує в далеку дорогу, споді-

ваючись знайти собі належні умови для продовження роду. Очевидці розповідають, що їм вдалося зустрічати цю рибу за багато кілометрів од будь-якої водойми. Виконувати їй таку титанічну працю дають змогу нижні плавники і досить міцний хребет. Безперечно, при цьому окунь дихає повітрям.

Цікаво, що жорстока природа, яка, на перший погляд, місцями знищує все живе на світі, подбала про те, щоб полегшити становище своїм мешканцям. Зокрема в роті окуня вона "обладнала" своєрідний апарат для збереження води. Помітивши, що останні живильні краплі безнадійно тануть у суху безвість, риба наповнює ними свій термостійкий апарат, в якому вона зберігається досить довго.

Проте ощадливий мандрівник знає, що у великій дорозі можуть трапитись непередбачені труднощі. Тож удень він дремає під жарким сонцем, задовольнившись тим, що жабра вологі. А коли настає ніч, з'являється роса — окунь не втомно повзе далі зі щасливими сподіваннями. Знайшовши якесь джерельце чи ставок, падає туди, щоб знову відчувати себе рибою. Не раз під час сухопут-

ніх мандрів його застають тривалі дощі або сира пора року. Більшої радості рибі й не треба! Вона одразу забуває голодні митарства і щосили поспішає у воду. Кращого куточка їй уже не треба. Однак примхлива погода часто загрожує окуневі. Спливають довгі дні, спека не зменшується, а до заповітного джерельця ой як далеко. Тоді він продовжує свій курс і під жарким промінням сонця, дивуючи рідких перехожих. Потреба жити, продовжувати свій рід — найвища потреба всього живого.

До речі, чи знають усі рибалки, що їхня жертва при необхідності може не лише повзати сушею, а й лазити по дереву. Більшості із нас це нагадує улюблену казку, в якій чоловік своїм язикатій дружині Хвесьці наловив на дереві риби, а в річці — куріпок. Однак факт залишається фактом — риба може повзати й по дереву. Це, приміром, бичок. Спритно працюючи грудними плавцями, він пересувається і сушею, і навіть тонкими гілками.

Звичайно, для наших умов таке явище — справжнє диво, парадоксальна вигадка для сюжету казки...

М. К.

БЕРЕСНЕВЕ

Білим сміхом заморозок бризнув,
Осінь б'є у золотаві дзвони.
Ранок скинув шати ночі грізні,
Котяться зірками слізні грона.

Нива чорну одягла сорочку
Вишиту багряним смутком лісу,
А ріка по ній, немов шнурочок
В'ється за березову завісу.

В. Р.

Якби всі йшли в ногу з часом, то ніхто б не відставав від віку, проте ніхто б і не випереджав його.

Той, хто стає плазуном, черв'яком, — чи може він потім скаржитися, що його розчавили?

Березовий гай.

А. І. Куїнджі, 1842-1910.

Живописна Україна

УКРАЇНСЬКІ БЕРЕЗИ

Трудно уявити собі українське Полісся без березових лісів та перелісків. Вкраплені невеличкими острівцями в соснові і мішані гаї, вони надають неповторної принадливості цьому казковому краю. Такі березняки Словечансько-Овруцького кряжа на Житомирщині, поблизу Києва, Чернігова.

На Україні трапляється кілька видів берези, а найчастіше — бородавчата.

У вологих місцевостях подібують берези пухнасті, схожі на попередній вид, тільки з опушеними листям і без бородавок. Буває бе-

реза низька, заввишки до 30 см. Але найцікавіша береза дніпровська. Це рідкісний вид. У нашій країні він росте лише в пониззі Дніпра й Південного Бугу.

Зрозуміло, значення березових гаїв не вичерпується самим естетичним впливом на людину. Практичне застосування цих дерев — підтвердження тому. З деревини берези бородавчастої виготовляють гарні меблі, міцну фанеру; з неї одержують скипидар, оцет, деревний спирт. Ось чому ми залюбки саджаємо березові гайки...

А. К.

ДАРУНКИ ОСІННЬОГО ЛІСУ

Календарне літо скінчилося. Астрономи вважають початком осені 22 вересня — день осіннього рівнодення. Але в природі осінь починається у різні строки. Кожна місцевість має свій особливий календар.

На Україні у вересні нерідко стоїть тепла, суха, сонячна погода. Біля Чорноморського узбережжя це найкраща пора, так званий "оксамитовий сезон".

Вересень... Милый, задумливий вересень. Над ланами, над червоними заростями молодої осики, над пожовклими березовими гаями — міцний настій блакиті. Трапиться, бува, день з мрякою, а завтра знову ясна синь, павутиння на кущах.

"Бабине літо" — нічийна смуга зустрічі літа і осені. В мирній тиші вирішується суперечка. Осінь запалює багрянні багаття, а літо потроху відступає і йде доживати останні дні на берегах річок. Аж до морозів буятиме зелень верболозу, водяних трав і прибережних квітів.

Ласкава осінь чимось нагадує весну. І не лише людина піддається цьому почуттю. Трапляється, що цієї пори розквітають яблуні, а шпакі на якийсь час залишають перелітні зграї і сідають біля шпаківень. Спів тільки тихий, наче спрощення... Піддаються омані тетерюки та глухарі. А в найбільших мешканців лісу саме тепер розквітає кохання. У вересні відбуваються лосині і оленячі весілля.

Тихо. Просвистить синичка, постукає трохи дятел, і знову безмовний ліс.

Зажурено кружляють над ланами перед відльотом у вирій зграї граків, шпаків, ластівок, журавлів, гусей, дроздів. А з півночі перебираються до нас зимувати щиглики, снігурі.

Поволі стеляться тумани по землі, над

річковими й озерними плесами. Іноді мрячить. Але літо ще не допівало своїх пісень: розпускаються гарні блакитні квітки цикорію, герань, незабудки, ромашки, польовий в'юнець, лугова волошка, а жовтець золотавий, кульбаба, суниці квітнуть вдруге.

До чого ж гарно причепурилися клени! Їхнє листя забарвлюється в найрізноманітніші кольори — від світло-жовтого до пурпурного. Червоніє калина. Літні дуби вдягають бронзове вбрання. Лише зимовий дуб, бузок і вільха ще довго стоять у літньому одязі.

Скільки чудових букетів можна назбирати з опалого листя!.. Достигає брусниця. Її кисло-солодкі ягоди приваблюють глухарів, тетерюків, рябчиків. Ласують ними білка, борсук, куниця, ведмідь. Щедро виспані стиглими ягодами кущі шипшини. У садах наливаються соком зимові сорти яблук. Ломляться під вагою плодів віти слив.

Сосни і ялини стоять собі, наче й не помічають осені. А земля помітно похолола. Вода холодне повільніше: вранці над річкою здіймається пара. Жаби пірнають у мул до весни.

До пахощів хвої домішується вогкий запах грибів. Вересень — час боровиків, груздів, рижиків. Виходь, друже, на "тихе полювання"!

Якось на світанку вперше помітиш іній на даху, на білій підмерзлій траві залишиш слід... Тепер літо побачиш лише уві сні...

Жовтень — "центральный" осінній місяць, котрий своєрідно завершує підготовку природи до тривалої холодної зими. З першого липня до першого жовтня день скоротився на 6 годин. Жовтень — місяць жовтих заметілей. Вітер рвучко зриває з дерев їхні розкішні шати.

Щось журливо-урочисте відчувається в лісах і гаях. Мовчить поле, скляніє вода в малих лісових озерах, жалібно здригається останній листочок на берізці, червоніють ягоди горобини. Звірки заощадили на зиму харч. Всі відчувають наближення зими. Бобри топлять у воді гілки осики — щоб можна було підхарчовуватись під кригою. Борсук і ведмідь нагребли листя для зимової постелі.

Дощі. Тумани. Зникли за обрієм журилі клини журавлів. Але є своя неповторна принада і в найпізнішій осені. Листопад... На крайній півночі вже надійшла полярна ніч! На Україні часті гості холодні дощі, зрідка випадає сніг.

Але й тепер ще квітнуть деякі рослини-сміливці. На луках і лісових галявинах червоніють голівки конюшини, жовтіють кульбаба лісова, донник лікувальний, жовтеці. Нерідко у нас, на Україні в листопаді спостерігається раптове потепління, прояснення. Це викликає поживлення серед пернатих, котрі залишилися на зимівлю. Стрекохуть соро-

ки, поважно походжають гави. Стуко-тять, наче влітку, дятел, жваво розмовляють чечітки і снігуви. Менше стало кормів у лісі й у полі, отож пернаті переселилися поближче до людських осель.

Карасі, лини, соми, а згодом лящі й плітки впадають у сплячку на дні водойм. Хто лягає на дно, хто заривається у мул. У листопаді можна зустріти великого, світлого забарвлення, ширококрилого птаха-хижака, що неквапливо летить над полями. Це зимняк, або патлатоного канюка. На зиму птах переселився в українські степи. Мало досвідчені мисливці намагаються підстрелити його. А дарма: зимняк — відмінний мислитель, і його треба ретельно охороняти.

Листопад — останній місяць осені. Мало сонця, пізно світає, рано смеркається. Мряка, туман, ночами морозить. Але це — прелюдія до нової храси, нових захоплюючих зустрічей з вічно чарівною природою.

М. Я.

ЗВІДУСІЛЬ

• Уже цілий рік в американському посольстві у Москві знаходяться 7 християн, які протягом 18 років домагаються дозволу на еміграцію, щоб урятуватися від переслідувань за їхню віру.

• Підпільне видавництво "Християнин" надрукувало тиражем 10 тисяч примірників третю книгу "Пісні християнина".

• 31 травня 1979 року в Харкові під час Богослуження Євангельських Християн Бачистів було арештовано 28 осіб. Усі вони отримали від 10 до 15 діб арешту.

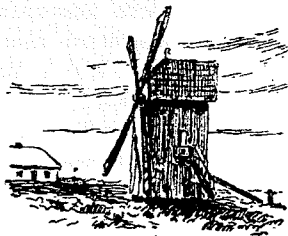
• Хоанг Ван Хоан, заступник голови Народної асамблеї В'єтнаму, що недавно втік до Китаю, оповідає, що керівна кліка В'єтнаму "вкинула народ до виру рабства і накинута йому життя, повне нечуваних злиднів та цілковитої відсутності демократичних свобод — життя цілковитих принижень та репресій".

• Учені з Майямського університету у Флориді під керівництвом професора Чезаре Еміліані, дослідили проби, взяті з дна Мексиканської затоки. На підставі даних аналізів дослідники прийшли до висновку, що приблизно 12 тисяч років

тому на нашій планеті стався всесвітній потоп. Води з гігантського північно-американського льодовика затопили величезні площі суходолу і підвищили рівень морів та океанів. Протягом кількох століть рівень океанських і морських вод підвищився більш ніж на п'ятдесят метрів. "Пік" потопу припав приблизно на період за 9500 років до Р. Х. Дослідження осадів з дна Мексиканської затоки і решток морської мікрофлори показали також, що температура води в той час була на три градуси нижча, ніж зараз. Це можна пояснити припливом холодних вод з льодовика. У той же період раптово знизилася солоність морів.

- Велетенська стіна, яку природа ви-мурувала з кам'яних порід, — гордість американського стейту Каліфорнія: численні туристи приїждять подивитися на це диво. Важить вона багато мільярдів тонн. І все ж є сили, які протягом останніх п'яти років підняли її на тридцять сантиметрів. Ця обставина непокоїть американських геологів, бо свідчить про пересування материкової плити, а це приводить до сильних землетрусів.

- Поширена думка, ніби кава погано впливає на серце, спростована дослідженнями вчених із стейту Флоріда. Навіть у палких прихильників кави, які випивають понад шість чашок на день, небезпека вмерти від інфаркту не більша, ніж у людей, які ніколи її не п'ють. Але: якщо любителі кави до того ж багато курять, небезпека інфаркту зростає.

- У Голландії прийнято рішення су-проводжувати кожен телевізійну рекла-му цукерок та інших солодощів пока-зом великої зубної щітки. Вона має на-гадувати глядачам, особливо дітям, що надмірне вживання солодощів дуже шкідливе для зубів.

- У комарів є зуби. Під мікроскопом їх можна нарахувати двадцять два.

- Павучата, навіть щойно народжені, настільки кровожерні, що знищують од-не одного, коли їх вмістити в склянку.

- Амбасіс лала — прозора риб'я. У неї відсутній темний пігмент. Внутрішні органи просвічуються крізь тіло. Плав-ники також безбарвні. На фоні водорос-тей та мулистих відкладів вона майже невидима.

- Появу на землі шпильки вчені від-носять приблизно до початку другого тисячоліття до Р. Х. До цього часу ко-ристувалися дерев'яними шпильками і риб'ячими кістками. Металева шпилька з'явилася спочатку в Італії та на Скан-дінавському півострові. Це був клаптик бронзового дроту, обидва кінці якого з'єднував шнурок. Потім шпильку вло-сконалили, і шнурок замінили дротом.

- Надмірне захоплення популярною музикою, як стверджує західнонімець-кий професор Герман Раух, призводить до значного погіршення пам'яті. Цей фі-зіологічний феномен він пояснює тим, що при сильному подразненні музикою нервової системи в організмі виділяють-ся "стрес-гормони", які "стирають" час-тину відбитої у мозку інформації.

ДУМКИ

Мистецтво бути мудрим полягає в умінні знати, на що не слід звертати уваги.

Після того, як людина визначить, що саме їй слід ро-бити, вона зможе робити те, що треба.

Часто-густо люди користуються розумом, щоб робити дурниці.

Дві речі бувають трудні: мовчання, коли потрібно го-ворити, і розмова, коли необхідно мовчати.

Балакуча людина — це розпечатаний лист, який всі можуть прочитати.

Найкраща і найвища влада — це влада людини над самою собою.

Якби ми самі не мали недоліків, ми не були б так охочі помічати їх у інших.

Чим вище п'єдестал, на який сидить карлик, тим кра-ще видно, що він карлик.

Мистецтво мовчання так само велике, як і мистецтво промови.

Якщо живу дитячу душу вирощувати, як дерево, то діти виростуть пеньками.

Так довго дививсь у майбутнє, що недобачив теперішнє.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ

"ПІСЛАНЕЦЬ ПРАВДИ"

Орган Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА 5 ДОЛ.

Передплату посилайте:

Rev. J. Piatkowski
P. O. Box 228
Freehold, NJ 07728. U.S.A.